

A Hegedű Ünnepe

Művészeti vezető:

Keller András

2026. január 9. / péntek

BMC

január 10–11. / szombat, vasárnap

ZENEAKADÉMIA

*Mozart | J. S. Bach | Hubay | Bruch
Sibelius | Schubert | Vivaldi
Mendelssohn | Csajkovszkij | Nádor
Barber | Ysaÿe | Brahms | Beethoven
Dvořák | Bartók | Lalo*

**concerto
BUDAPEST**

Concerto Budapest szimfonikus zenekar

Zene szenvedéllyel

A Concerto Budapest szimfonikus zenekar Magyarország egyik vezető nagyzenekara. Egyéni hangzásával, nagy ívű műsorszerkesztésével különleges és meghatározó szereplője a magyar és nemzetközi zenei életnek. Széles repertoárja a jól ismert klasszikusoktól napjaink kortárs darabjaiig terjed. Progresszív karaktere elementáris erővel nyilvánul meg zenészei játékában, előadásukat a zene szenvedélyes szeretetével teszik feledhetlenné a közönség számára is. A zenekar egyike Magyarország legrégebbi együttese-

inek, a több mint százéves múltat magáénak tudható Concerto Budapest elődje 1907-ben alakult meg. Zeneigazgatója és vezető karmestere a 2007-es centenárium óta Keller András világhírű hegedűművész-professzor, a Keller Quartet alapítója.

A Concerto Budapest Keller András személyében és vezetésével a magyar kamarazenélés legnemesebb tradícióit viszi tovább, melyeket Bartók Bélától és Weiner Leótól Végh Sándoron és Rados Ferencen át Kurtág Györgyig ívelő folytonosság és zenei szellemiség fémjelez.

A zenekar állandó vendégei olyan elismert magyar zenészek, mint Balázs János, Takács-Nagy Gábor, Ránki Dezső, Várjon Dénes, Kelemen Barnabás, Baráti Kristóf, Fenyő László, Szűcs Máté, Berecz Mihály és Perényi Miklós, visszatérő nemzetközi vendégszolistái közé tartozik Gidon Kremer, Heinz Holliger, Isabelle Faust, Khatia Buniatishvili, Lucas Debargue, Mihail Pletnyov és Jevgenyij Koroljov.

A Concerto Budapest tiszteletbeli elnöke Kurtág György, a kortárs zene élő legendája.

„A Hegedű Ünnepevel szeretnénk kifejezni tiszteletünket egykori mesterem, **Kovács Dénes** emléke előtt, aki generációknak mutatta meg, hogyan kell énekelni a hegedűn. Az ő tanítása formált nemcsak engem, hanem olyan nagyszerű művészek egész sorát is, mint **Rolla János**, **Perényi Eszter** vagy **Szenhelyi Miklós**. Ezzel a fesztivállal szellemi örökségét ünnepeljük, és azt a páratlan magyar hegedűiskolát, amelynek megőrzésére és továbbadására tanított bennünket.”

Keller András

a Concerto Budapest Kossuth- és
Prima Primmissima díjas főzeneigazgatója,
a fesztivál művészeti vezetője

KOVÁCS DÉNES © Fortepan, Szalay Zoltán

KELLER ANDRÁS © Hrotkó Bálint

A Hegedű Ünnepe

JANUÁR 10. SZOMBAT ZENEAKADÉMIA

11.00 / NAGYTEREM
HUBAY 3. (g-moll)
hegedűverseny, op. 99
Kállai Ernő
BRUCH e-moll kettősverseny
hegedűre és brácsára, op. 88
Abouzahra Amira
Abouzahra Mariam
SIBELIUS d-moll
hegedűverseny, op. 47
Baráti Kristóf
Szent István Filharmonikusok
Vezényel: *Kelemen Barnabás*

JANUÁR 11. VASÁRNP ZENEAKADÉMIA

11.00 / NAGYTEREM
BARBER Hegedűverseny, op. 14
Abouzahra Mariam
YSAÏE Szonáta két hegedűre
a-moll, Op.posth.
Abouzahra Amira
Abouzahra Mariam
BRAHMS a-moll kettősverseny
hegedűre és csellóra, op. 102
Banda Ádám hegedű
Kokas Dóra cselló
MÁV Szimfonikus Zenekar
Vezényel: *Maxim Rysanov*

13.00 / KUPOLATEREM
TELEMANN Hat szólószonáta
hegedűre, TWV 41
A Zeneakadémia
fiatal tehetségei:
Lin Xi
Lottenbach Ilona
Nagy Gábor

JANUÁR 9. PÉNTEK BMC

15.00 / SOLT TEREM
SCHUBERT
14. (d-moll, „A halál és a lányka”)
vonósnégyes, D. 810
SCHUBERT
C-dúr vonósötös, D. 956
Keller Quartet
(*Keller András,*
Környei Zsófia hegedű,
Szűcs Máté brácsa,
Fenyő László cselló),
Kokas Dóra cselló

15.00 / NAGYTEREM
BRAHMS D-dúr
hegedűverseny, op. 77
Teo Gertler
BEETHOVEN D-dúr
hegedűverseny, op. 61
Abouzahra Amira
Concerto Budapest
Vezényel: *Keller András*

18.00 / KONCERTTEREM
MOZART
2. (D-dúr) hegedűverseny, K. 211
I. tétel – *Nagy Gábor*
II. tétel *Lin Xi*
III. tétel – *Lottenbach Ilona*
4. (D-dúr) hegedűverseny, K. 218
Kelemen Gáspár
5. (A-dúr , „török”)
hegedűverseny, K. 219
Pusker Júlia
Budapesti Vonósok
(koncertmester: *Pilz János*)

18.00 / SOLT TEREM
VIVALDI
A négy évszak, op. 8 –
melodrámaként
Kokas Katalin,
Maya Kasprzak,
Daniel Matejča hegedű
Soós Előd brácsa
Kokas Dóra cselló
Fejérvári Zsolt bőgő
Edőcs Fanni csembaló
Nagy Márton barokk gitár
Kelemen Hanna narrátor

18.00 / KUPOLATEREM
YSAÏE Hat szólószonáta
hegedűre, op. 27
Pusker Júlia
Miranda Liu
Maya Kasprzak
Abouzahra Amira
Abouzahra Mariam
Nagao Haruka

20.00 / KONCERTTEREM
J. S. BACH a-moll
hegedűverseny, BWV 1041
Baráti Kristóf
E-dúr hegedűverseny, BWV 1042
Baráti Kristóf
d-moll hegedű-kettősverseny,
BWV 1043
Keller András, Baráti Kristóf
Camerata Pelsonore
(művészeti vezető:
Roman Mikola)
Muzsikás együttes

19.30 / NAGYTEREM
MENDELSSOHN e-moll
hegedűverseny, op. 64
Kelemen Gáspár
NÁDOR Hegedűverseny
egy tételben, op. 6
Kelemen Barnabás
CSAJKOVSZKIJ D-dúr
hegedűverseny, op. 35
Kokas Katalin
Concerto Budapest
Vezényel: *Keller András*

19.30 / NAGYTEREM
DVOŘÁK a-moll
hegedűverseny, op. 53
Pusker Júlia
BARTÓK Szólószonáta
hegedűre, SZ. 117, BB 124
Kelemen Barnabás
LALO Spanyol szimfónia,
op. 21
Baráti Kristóf
Concerto Budapest
Vezényel: *Keller András*

JANUÁR 9.
PÉNTEK 18.00
BMC KONCERTTEREM

MOZART

2. (D-dúr)

hegedűverseny, K. 211

I. tétel – **Nagy Gábor**

II. tétel – **Lin Xi**

III. tétel – **Lottenbach Ilona**

MOZART

4. (D-dúr)

hegedűverseny, K. 218

Kelemen Gáspár

MOZART

5. (A-dúr „török”)

hegedűverseny, K. 219

Pusker Júlia

Közreműködik:

Budapesti Vonósok

(koncertmester:

Pilz János)

PUSKER JÚLIA © Csíbi Szilvia

KELEMEN GÁSPÁR © Emmer László

VILLÁMOKOSÍTÓ

1. Mozart mind az öt hegedűversenyét 1775-ben komponálta a salzburgi hercegérsek zenekarának koncertmestereként.
2. A műsorra tűzött három versenymű a tipikus gyors-lassú-gyors tételrendet követi rondófináléval.
3. Mozart maga is kiváló hegedűművész volt, így versenyműveiben a hegedűszólót valószínűleg magának szánta.

Mozart esetében annyi mindenre csodálkozhatunk rá. Legtöbbször persze arra, hogy mekkora gényusz volt, és arra, hogy milyen fiatalon. Hogy nemcsak kiváló zeneszerző volt, de nagyszerű zongorista is. Sőt, tehetséges hegedűművész, aki saját technikai képességeire öt hegedűversenyt is komponált. Az öt versenymű mindössze kilenc hónap alatt született, és a szerző később soha többé nem tért vissza ehhez a műfajhoz. Nem úgy a zongoraversenyekhez. De vajon miért? Mert leírt mindent, amit a hegedűverseny műfajáról gondolt? Vagy tehetségesebb zongorista volt, mint hegedűs? Ha figyelembe vesszük, hogy salzburgi utódja koncertmesterként Antonio Brunetti lett, akinek a kedvéért némileg átdolgozta, még komplexebbé tette ezeket a műveket, talán így van. Az viszont vitathatatlan, hogy ha mozarti mércével mérve esetleg nem is volt magával elégedett, tizenkilenc évesen eljátszani ezeket a hegedűversenyeket nem kis teljesítmény. A Hegedű Ünnepeinek nyitókoncertjén egyes szólisták felül is múlják ezt a „mutatványt”, hiszen a nemzetközileg elismert Pusker Júlia mellett Kokas Katalin tizenéves tanítványai és a tizennyolc felé még csak közelítő Kelemen Gáspár állnak a zenekar élére. A koncerten elhangzó három versenyműből kettő D-dúrban íródott, hiszen ebben a hangnemben képes legszebben és legerősebben zengeni a hegedű. Elsőként a komoly hangvételű, de a tirolai jódlíig nyúló nyitótételből, áriaszerű lassú tételből és vidám fináléből álló második concerto szólal meg, amelyet Mozart legsziporkázóbb hegedűversenye követ kövér D-dúr-hangzásokkal és kontrasztos tételekkel. A koncertet Mozart utolsó hegedűversenye zárja, amelyben nem a hegedű primadonaként való belépése az egyetlen operai vonás, és amely törökös – vagy inkább verbunkos? – fináléval kerekíti le a műsort.

JANUÁR 9.
PÉNTEK 20.00
BMC KONCERTTEREM

J. S. BACH

a-moll hegedűverseny, BWV 1041
Baráti Kristóf

J. S. BACH

E-dúr hegedűverseny, BWV 1042
Baráti Kristóf

J. S. BACH

d-moll hegedű-kettősverseny,
BWV 1043

Keller András, Baráti Kristóf

Közreműködik:

Camerata Pelsonore

(művészeti vezető:

Roman Mikola)

Muzsikás Együttes

A Muzsikás együttes
a Kárpát-medencei népzeneben
alkalmazott hegedűfogásokat
veti össze a Bach műveiben
használt klasszikus
zenei technikákkal.

BARÁTI KRISTÓF © Mudra László

VILLÁMOKOSÍTÓ

1. Csak e három maradt fenn J. S. Bach hegedűversenyei közül.
2. Mindhárom mű 1730 előtt született Köthenben.
3. A darabok a tradicionális háromtételos formát követik:
két gyors tétel fog közre egy lassút.

Amikor weimari szolgálatait után Köthenbe érkezett, Bach már messze földön híres orgonistának számított. Lipót hercegnél töltött évei alatt azonban nem állt rendelkezésre elsődleges hangszere, ezért orgona híján másra kezdett komponálni. Arról csak találgatások vannak, vajon mennyi és milyen művet írt ekkor Bach, de az biztos, hogy a fennmaradt kották csak a töredékét képezik a kötheni termésnek. S bár minden bizonnyal sok szép hegedűversenytől is elestünk így, öröm, hogy az a-moll és az E-dúr concerto, valamint a d-moll kettősverseny – a szerző három fennmaradt hegedűversenye – is elkészült ebben az időben. A Joseph Spiess kötheni koncertmester számára írt versenyművekben Bach a műfaj koronázatlan királya, Vivaldi mintáját követte, egyedivé és félreismerhetetlenül bachivá varázsolva ezt a mintát. A nyitótételek hagyományos ritornelloformában íródtak, vagyis a szólóhegedű gyakran virtuóz frázisait a zenekar refrénként visszatérő szakaszai tagolják. (A kettősversenyben ez két témából szőtt fúgaszerű zenével párosul.) A finálé mindhárom esetben élénk táncjáték: az a-moll darabban 3/8-os gigue-szerű zene, az E-dúr műben fergeteges rondó. A hegedűversenyek legizgalmasabb szakasza azonban a lassú tétel. Gyönyörű lírai áriák ezek, amelyek melankolikus, sőt gyászos színezetben szólalnak meg nemcsak a sötét a-moll hangnemben, de még az E-dúr darab közepén is. A kettősverseny 12/8-os, siciliano ritmusú lassú tételében pedig bámulatosan fonódnak össze a két szólista hangjai. De nemcsak ez a bizonyos siciliano terem majd pasztorális hangulatot a koncerten, hiszen Baráti Kristóf és Keller András hangszere mellett a Muzsikás együttes hegedűi is megszólalnak, különös, mégis természetes kapcsolatot teremtve a két origó: Bach és a népzene között.

JANUÁR 10.

SZOMBAT 11.00
ZENEAKADÉMIA
NAGYTEREM

HUBAY

3. (g-moll)
hegedűverseny, op. 99
Kállai Ernő

BRUCH

e-moll kettősverseny
hegedűre
és brácsára, op. 88
Abouzahra Amira
Abouzahra Mariam

SIBELIUS d-moll
hegedűverseny, op. 47
Baráti Kristóf

Közreműködik:
Szent István
Filharmonikusok
Vezényel:
Kelemen Barnabás

ABOUZAHRA MARIAM © Andrej Grlic

ABOUZAHRA AMIRA © Steirer Máté

VILLÁMOKOSÍTÓ

1. Hubay Jenő rendhagyó módon négytételes hegedűversenyét a szerző vezényletével mutatták be 1907-ben, a frissen megnyílt Zeneakadémián.
2. 1911-es keletkezése ellenére Max Bruch kettősversenye romantikus zene, nem pedig atonális, disszonáns alkotás.
3. Jean Sibelius egyetlen hegedűversenye 1903-ban íródott, bemutatója 1904-ben volt, az átdolgozott változat premierjét pedig 1905-ben tartották.

Ki hitte volna, hogy egy Hubay, Bruch és Sibelius névvel fémjelzett koncertet Vecsey Ferenc neve köt össze? A hegedűművész mindössze tizenhárom éves volt, amikor bemutatta Sibelius egyetlen hegedűversenyének átdolgozott változatát. A szerző ugyanis a magyar csodagyerekeknek dedikálta művét, miután az eredeti premierre rá nem érő, majd megsértődő Willy Burmester nem volt hajlandó eljátszani. De két évvel később szintén Vecsey játszotta mestere, Hubay Jenő utolsó előtti hegedűversenyének szólóját is abban a Nagyteremben, ahol ma is felcsendül a mű. És hát ne felejtjük el, hogy a mai koncerten is van „két Vecseynek”, hiszen az Abouzahra nővérek – bár most már (nagyon) fiatal felnőttek – gyermekként kerültek a közönség figyelmének középpontjába. De vissza a műsorhoz. Hubay versenyműve „quasi Fantasia” utasítású, kontrasztokban gazdag bevezetővel indul. A szünet nélkül berobbanó, sodró lendületű scherzo után romantikus, dallamos lassú tétel, majd a három tétel motívumait is felidéző finálé következik. Az eredetileg klarinétra és brácsára írt kettősversenyből maga Bruch készített hegedű-brácsa verziót. A darab kevésbé a kontrasztokra, mint inkább a két hangszer hasonlóságaira épít. A mérsékelt tempójú nyitótételben egyenesen összeolvad a két szólam, amely a középső tételben nosztalgikusan duettezik, mielőtt a lendületes fináléban csillogna. Sibelius hegedűversenyének minden szólóhegedű-frázisa kényelmes és kézre áll, hiszen a szerző eredetileg hegedűművésznek szánta magát, így tökéletesen ismerte a hangszert. Ám a szóló minden kényelme ellenére is a zeneirodalom egyik legnehezebbje lett. „Csodálatos témáim vannak a hegedűversenyhez” – írta Sibelius, aki tényleg elkényeztet minket dallamokkal, mind a kadenciával megszakított nyitótételben, mind az érzelgősséget nélkülöző lassú tételben vagy a táncos fináléban.

JANUÁR 10. / **SZOMBAT 15.00** / ZENEAKADÉMIA SOLTI TEREM

SCHUBERT 14. (d-moll, „A halál és a lányka”) vonósnégyes, D. 810

SCHUBERT C-dúr vonósötös, D. 956

Közreműködik:

Keller Quartet (Keller András, Környei Zsófia hegedű,

Szűcs Máté brácsa, Fenyő László cselló)

Kokas Dóra cselló

KELLER QUARTET © Mudra László

VILLÁMOKOSÍTÓ

1. A kvartett 1824 márciusában született, míg a kvintettet halála évében, 1828-ban komponálta Schubert.
2. A négytétéles vonósnégyes névadója Schubert egy korábbi dala, amelynek dallamát beépítette a kamaradarab zenéjébe.
3. Az ugyancsak négy tételből álló vonósötös Schubert utolsó kamaradarabja, amelyet csak a szerző halála után mutattak be (1850) és jelentettek meg (1853).

A halál igyekszik meggyőzni egy rémült lányt, hogy bízson benne, és higgye el: nem akar neki rosszat, és békésen, mélyen alhat majd a karjaiban. Erről szól az a Matthias Claudius-vers, amely Schubert 1817-es dalának köszönheti világhírnevét. A zeneszerző 1824 márciusában vette elő újra *A halál és a lánykát*, hogy egyik témáját nagyszabású vonósnégyesének részeként használja fel. A kvartett nemcsak a dal zenei anyagát, de a szöveg hangulatát is áttemelte: szenvedélyes, a halállal küzdő, ugyanakkor arra vágyakozó, igencsak programszerű alkotás lett. A gyakran démoni hangnemeként használt d-mollban írt mű nyitótétele már-már agresszív gesztusokkal indul. Míg a tétel első témája alatt jellegzetes schuberti zakatolás hallható, a második téma vidám, tele élettel és energiával. A csaknem negyedórás lassú tétel öt variációban mutatja be a „haláltémát”. A váratlan hangsúlyokat tartalmazó ritmikus scherzo leginkább a finálé felvezetőzenéjeként értelmezhető: a darabot lendületes hömpölygést követően meglepő hirtelenséggel zárja le a könnyörtelen halál. A drámai d-moll zene után fényes – de azért megállás nélkül az ellentétekkel játszó – C-dúr kamarázás következik. Schubert egyetlen befejezett kvintettjében a vonósnégyeshez rendhagyó módon nem brácsa, hanem még egy cselló csatlakozik, ezért gyakran csellókvintettként is emlegetik. Az elsőcselló egyenrangú az elsőhegedűvel, a két cselló pedig nemegyszer párbeszédbe kezd. A terjedelmes, itt-ott Mozart-ra emlékeztető nyitótétel, a filmekből is ismert, zaklatott közép-részt rejtő adagio és a korálszerű trióval rendelkező vad scherzo után magyar vonásokat mutató finálé zárja Schubert és a kamarairodalom egyik legszebb alkotását. És bár utólag hajlamosak vagyunk belehallani a halál felé közeledő szerző hangját, a mű sokkal inkább arról árulkodik, mi minden lapulhatott még abban a bizonyos tarsolyban.

JANUÁR 10.
SZOMBAT 18.00
ZENEAKADÉMIA
SOLTI TEREM

VIVALDI

A négy évszak, op. 8 –
melodrámaként

Közreműködik:

Kokas Katalin,

Maya Kasprzak,

Daniel Matejča hegedű

Soós Előd brácsa

Kokas Dóra cselló

Fejérvári Zsolt bőgő

Edőcs Fanni csembaló

Nagy Márton barokk gitár

Kelemen Hanna narrátor

VILLÁMOKOSÍTÓ

1. A négy évszak négy hegedűversenyt jelent, ez a négy versenymű pedig egy tizenkét hegedűversenyt tartalmazó opus része.
2. A művek 1720 körül íródtak, és 1725-ben jelentek meg.
3. A hegedűversenyekhez tartozik egy-egy szonett is, amelyek valószínűleg szintén Vivalditól származnak.

A négy évszak talán a leggyakrabban felhasznált, feldolgozott, idézett klasszikus zenei mű a zenetörténetben. Nem csoda, hogy a filmkészítőktől a színházi emberekig sokakat megihlet, hiszen nemcsak fülbemászó dallamokkal kényeztet és halmoz el minket Vivaldi ebben a négyszer három tételben, de a programzene műfajának is egészen kivételes példáit tárja eléünk. Az 1725-ben megjelent, *A harmónia és a találékonyság erőpróbája* című sorozat részeként kiadott négy hegedűversenynek a *Tavaszi*, *Nyári*, *Őszi* és *Téli* címeken túl néhol hihetetlenül aprólékos zenei képei vannak. Az évszakokhoz tartozó szonetteknek olykor konkrét szavait zenésíti meg Vivaldi. A *Tavaszi* nyitótételében a madárcsicsergése a főszerep, majd a lassú tételben a kecskepásztor kutyája vakkant, mielőtt a fináléban mindenki táncra perdülne. A *Nyári* „a nap hevétől elgyengülve tikkadó” nyájjal és emberekkel indul, vihar előtti csenddel folytatódik, és vad viharba torkollik. Az ősziről mesélő versenymű elején szüreti bálba csöppenünk, míg zárótételében a vadászat hangjait, kürtöket, puskaropogást és rémült vadakat elevenít meg előttünk Vivaldi. Végül a tél fagyos és szívmengető arcain a sor: elképesztő harmóniákkal vacogó fogak az első tételben, tűzhez való közelebb húzódás a lassú tételben, végül jégen fenékre ülő figura a fináléban. E gesztusok és szereplők mind ott vannak a hangok közt – mai füllel is jól felismerhető módon. Mindez a korban divatos versenyműhagyományok szigorú szabályainak betartásával: háromtételes szerkezetben, rittornelloformában. Szöveg és zene, program és harmónia, forma és mese, direkt és rejtett üzenetek – ideális közeg és alapanyag egy zenés színházi előadáshoz. A főszerepben ráadásul egy anya-lánya páros, akik a mából, az egyre csak változó éghajlat világából tekintenek vissza az itáliai barokk négy évszakára.

JANUÁR 10.
SZOMBAT 19.30
ZENEAkadÉMIA
NAGYTEREM

MENDELSSOHN
e-moll hegedűverseny, op. 64
Kelemen Gáspár

NÁDOR
Hegedűverseny
egy tételben, op. 6
Kelemen Barnabás

CSAJKOVSKIJ
D-dúr hegedűverseny, op. 35
Kokas Katalin

Közreműködik:
Concerto Budapest
Vezényel:
Keller András

VILLÁMOKOSÍTÓ

1. Mendelssohn három, egymást szünet nélkül követő tételből álló versenyműve 1845-ben, hatéves, szünetekkel tarkított alkotói folyamat eredményeként született.
2. Nádor Mihály 1903-ban írt, majd többszöri javítást követően 1942-re véglegesített hegedűversenyének 2013-as New York-i ősbemutatóján Kelemen Barnabás játszotta a szólót.
3. Csajkovszkij mindössze tizenegy nap alatt felvázolt és két héten belül befejezett hegedűversenye 1878-ban született Svájcban, a mai Montreux területén.

Egy betegség miatt akadozó alkotói folyamat, egy száztíz évre elfeledett mű és egy kritikusok által kezdetben meg nem értett alkotás – egy koncerten. Mendelssohn hegedűversenye egyszerű elemekből építkezik, mégis számos újítást tartalmaz. Rendhagyó azonnal a darab legeleje: mellőzve a hagyományos zenekari bevezetést rögtön a szólóhegedű kezdi a nyitótételt a hegedűirodalom egyik legikonikusabb dallamával. Szintén ritkaságszámba ment akkoriban, hogy Mendelssohn összekötötte a tételeket. A lírai C-dúrban írt lassú tétel a *Dalok szöveg nélkül* világára emlékeztetnek, míg a zárótétel arpeggiókkal, staccatókkal és trombitafanfárral fokozza az életvidámságot, és eszünkbe juttatja a *Szentivánéji álom* zenéjének hangulatát. És ha már virtuozitás: a holokausziban életét veszítő Nádor Mihály a saját vizsgakoncertjére komponálta egytétéles hegedűversenyét, ám az 1903-as mű olyan nehézre sikerült, hogy ő sem tudta eljátszani. A posztromantikus stílusú darab egészen addig feküdt játszatlanul a fiókban, míg Kelemen Barnabás be nem mutatta New Yorkban, majd Pécsen. A kupléiról, operettjeiről és filmzenéiről ismert Nádor nagyon is komoly zenét komponált, hihetetlen hegedűtechnikát igénylő fináléval. A komoly persze nem jelenti azt, hogy szomorú. „Itt már nem hegedűjátékról van szó, hanem a hegedű összeköcolásáról, széttépéséről és püföléséről” – ezt már Eduard Hanslick írta Csajkovszkij hegedűversenyéről. A darab címetztje, Auer Lipót játszhatatlannak ítélte a művet, amely aztán mégis megtalálta az utat a közönség szívéhez. Az első tételben Csajkovszkij igen bőkezűen bánik a dallamokkal. A dalszerű közepső tétel káprázatos hangszereléssel és finomsággal tart pihenőt a saroktételek között, a finálé pedig olyan türelmetlenül jön rá a lírára a maga rusztikus, szlávok zenéjével, hogy szinte észbe sem kapunk, hogy a rondótételben megjelenik A *diótörő*ből ismerős tánc, a trepak.

JANUÁR 11. / **VASÁRNPAP 11.00**
ZENEAKADÉMIA, NAGYTEREM

BARBER Hegedűverseny, op. 14
Abouzahra Mariam

YSAÏE
Szonáta két hegedűre
a-moll, Op.posth.
Abouzahra Amira
Abouzahra Mariam

BRAHMS
a-moll kettősverseny
hegedűre
és csellóra, op. 102

Közreműködik:
Banda Ádám hegedű
Kokas Dóra cselló
MÁV Szimfonikus
Zenekar

Vezényel:
Maxim Rysanov

KOKAS DÓRA,
MAXIM RYSANOV
© Emmer László

VILLÁMOKOSÍTÓ

1. Bár Barber hegedűversenye az 1930-as évek végén született, az atonális divatokkal szemben nagyon is harmonikus és könnyen fogyasztható stílusú műről van szó.
2. Két hegedűre írt szonátáját Ysaÿe Erzsébet belga királyné számára komponálta.
3. Brahms kettősversenyében a csellószólam a szerzőt, a hegedűszólam barátját, Joachim Józsefet jelképezi.

A legkevésbé sem csak önmagáért való virtuozitás, fegyelmezett formavilág és felejthetetlen, széles dallamok – talán ez a zenei hármas fogja össze a vasárnap délelőtti koncert zeneszerző triaszát. Megannyi komponistához hasonlóan Samuel Barber is csupán egyetlen hegedűversenyt hagyott maga után – ő 1939-ben írta a magáét. A tomboló tizenkétfokúság világában dallamos, ritmikusan fantáziadús, harmonikus, hangszerelésében brahmsi, nem utolsósorban pedig komoly művet alkotott. Ez a komolyság, líraiság gyerekkorától fogva jelen volt művészetében, és még a hegedűverseny virtuóz zárótétele sem zökkentette ki ebből a karakterből. A hol lírai, hol népies nyitótétel után befelé forduló lassú tétel következik, majd Sosztakovicsra és Prokofjevre emlékeztető groteszk és eleven finálé zárja a művet – végül kitörő ragyogással. Eugène Ysaÿe hat szólószonátája a hegedűirodalom megkerülhetetlen sorozata. De a szerző készített egy nagyszerű kéthegedűs szonátát is, amely jóval kevesebbszer kerül műsorra, holott hasonlóan mutatós és igényes, mint szóló társai. Ysaÿe korábbi, két hegedűre és brácsára írt trióját vette alapul, amikor 1915-ben hegedűduót írt magának és Erzsébet belga királynénak, akivel baráti viszonyt ápolt. A mű azonban túl nehéznek bizonyult ahhoz, hogy a szerző elő is adhassa a zenekedvelő királynéval. Reméljük, emiatt nem romlott meg annyira a barátság, mint Brahms és Joachim József között, akik hat év mosolyzünet után békültek csak ki, amikor a szerző kettősversennyel kínálta meg barátját. „Az a mulatságos ötletem támadt, hogy versenyművet írjak hegedűre és csellóra” – vallotta meg Brahms utolsó szimfonikus művéről. A terjedelmes, éneklő és könnyed tételekben a két hangszer külön-külön is szép szólókat kap, de a zene igazán akkor ragyog, amikor a két barát együtt muzsikál.

JANUÁR 11.
VASÁRNAP 13.00
ZENEAKADÉMIA
KUPOLATEREM

TELEMANN

Hat szólószonáta
hegedűre, TWV 41

A Zeneakadémia
fiatal tehetségei:
Lin Xi
Lottenbach Ilona
Nagy Gábor

© Mudra László

VILLÁMOKOSÍTÓ

1. Az 1715-ben megjelent hegedűszonáták Telemann első nyomtatásban megjelent művei.
2. A csembalókísérettel ellátott darabok mindegyike négytétéles, hangnemeik: g-moll, D-dúr, h-moll, G-dúr, a-moll és A-dúr.
3. A Frankfurtban született művek címzettje a szász-weimari herceg volt.

Georg Philipp Telemann életműve sok száz kompozíciót tartalmaz, és bár a szerző neve ma már közel sem ismeretlen, darabjai még mindig nem tekinthetők sűrűn előadott alkotásoknak. Pedig akárhová nyúlunk zenei termésén belül, élettel teli, szellemes, izgalmas hangokat találunk. Kivált, ha lendületes, „ide nekem az oroszánt is” típusú zeneakadémisták kezébe kerülnek. A Bach-koncert és a különleges Vivaldi-előadás mellett A Hegedű Ünnepeinek harmadik barokk tematikájú hangversenye az a Telemann-műsor, amelyen a szerző csembalókíséretes szólóhegedű-szonátái szólalnak meg. A műfajt nyilvánvalóan Bachhoz köti a hallgató, és igaza is van: a hegedűnek teljes szabadságot adó, a hangszer határait feszegető alkotások ikonikus részei a hegedűirodalomnak. Telemann kompozíciói azonban öt évvel Bach művei előtt születtek. Bár már gyermekkorában sokat komponált, a fél tucat hegedűszonáta Telemann első műve, amely megjelent nyomtatásban. „Opera prima” – áll a hegedűn játszani tudó Johann Ernst von Sachsen hercegnek ajánlott kotta élén. (Majd következik a terjedelmes és cirkalmas előszó, amelyben Telemann hosszan udvarol a herceg kegyeiért.) A szonáták ügyesen ötvözik a korabeli francia és olasz stílust. Négytétélességük Corellire utal, frissességük, dallamosságuk és váratlan fordulataik pedig olykor Vivaldit juttatják eszünkbe. Az első és ötödik szonáta az olaszos stílus mellett corellis fűgákkal büszkélkedik, míg a középső két mű lengyel és cigány motívumokkal egzotikus zenei ízeket hoz. A harmadik darab áriára emlékeztető dallamvilága Händelt idézi, a második és utolsó szonáta pedig egyenesen a francia tánctételek világát eleveníti fel. Jól látható: bármilyen elképzelhetetlennek is tűnik, Telemann egy kalap alá hozta korának egymással teljesen ellentétes zenei világait.

JANUÁR 11.
VASÁRNAP 15.00
ZENEAKADÉMIA
NAGYTEREM

BRAHMS

D-dúr
hegedűverseny, op. 77
Teo Gertler

BEETHOVEN

D-dúr
hegedűverseny, op. 61
Abouzahra Amira

Közreműködik:
Concerto Budapest

Vezényel:
Keller András

VILLÁMOKOSÍTÓ

- 1.** Brahms hegedűversenyét 1879. január 1-jén mutatták be a szerző vezényletével, Joachim József szólójával.
- 2.** Bár korábban is írt már hegedűre és zenekarra, ez Beethoven egyetlen hegedűversenye, amelynek premierjét 1806-ban tartották a megrendelő, Franz Clement szólójával.
- 3.** Mindkét hegedűverseny követi a tipikus háromtétel, gyors-lassú-gyors felosztást.

Beethoven, Brahms, Csajkovszkij, Stravinsky és Korngold – csak a legismertebb nevek, akik életük során mindössze egyetlen hegedűversenyt komponáltak, és azt az egyetlen D-dúrban tették. És ha hozzávesszük Sibelius ugyancsak egyetlen, d-mollban írt hegedűversenyét is, akkor még erősebben kirajzolódik, milyen ikonikus a hegedű és a D-tonalitás közti kapcsolat. Bár Beethoven korábban belekezdett egy C-dúr hegedűversenybe is, végül a D-dúrban talált rá a megoldásra. Ebben a hangnemben ugyanis a hegedűs lubickolhat, hangszeréből gyakorlatilag bármit ki tud hozni. A D-dúr természetes, otthonos, kényelmes és ismerős. Ezenkívül Beethovennél mély és érzelmes is, no meg nehéz és újszerű – amiért kapott is a korabeli kritikusoktól... A közönség viszont rendkívül lelkesen fogadta a művet, amelyet azóta is gyakran „a hegedűversenyek fejedelme” nével illetnek. A rendhagyó zenei elemek sora rögtön a szonátaformájú első tétel elején elkezdődik, hiszen váratlanul négy üstdobütés indítja a darabot. A második tételben aztán a szólista nem vesz részt a variációs téma bemutatásában, ami ugyancsak szokatlan húzás. A darabot rondófinálé zárja, amely itt-ott a vadászat hangulatát idéző hangzásokat foglal magában. A Franz Clement számára íródott versenymű előtt Brahms alkotása szól: ő ugyancsak egy konkrét művész, Joachim József képességeinek figyelembevételével írta meg egyetlen hegedűversenyét – mindössze néhány hónap alatt, a Wörthi-tó melletti Pörschachban. Kis túlzással közösen komponálták a művet, hiszen a hegedűs gyakran látta el tanácsokkal a szerzőt. Brahms négytételnek szánta a hegedűversenyt, később mégis a háromtétel forma mellett döntött. A darab felét kitevő grandiózus nyitótételben főszerephez jut az oboa, amely a viharos középrészt felvillantó lassú tételt is megszínezi. A művet végül könnyed táncétel, egy lendületes rondófinálé zárja.

JANUÁR 11.
VASÁRNAP 18.00
ZENEAKADÉMIA
KUPOLATEREM

YSAÏE

Hat szólószonáta
hegedűre, op. 27

*Pusker Júlia
Miranda Liu
Maya Kasprzak
Abouzahra Amira
Abouzahra Mariam
Nagao Haruka*

MIRANDA LIU © Suha Péter

VILLÁMOKOSÍTÓ

1. Eugène Ysaÿe 1923 júliusában komponálta hat szólószonátáját, és mindegyiket a kor egy-egy híres hegedűművészenek ajánlotta.
2. A g-moll és az a-moll szonáta négy-, a d-moll egy-, az e-moll három-, a G-dúr két-, a sorozatot záró E-dúr pedig szintén egytétel.
3. Ysaÿe elsősorban hegedűvirtuózként volt híres, így tökéletesen ismerte a hangszert, amelyre komponált.

Ha meglátjuk, hogy valaki szólószonátát írt hegedűre, azonnal arra kell gyanakodnunk, hogy Bach legendás hegedűszonátái és -partitái állnak a háttérben. Természetesen a hegedűművész-zeneszerző Ysaÿe-t is a barokk mester ihlette meg, de fél tucat szonátájának van egy magyar vonatkozása is. A darab gondolata ugyanis akkor fogant meg a komponista fejében, amikor hallotta, ahogy Szigeti József Bach g-moll szonátáját játssza. Ysaÿe egyetlen nap alatt felvázolta saját hat szonátáját, amely egyúttal tisztelgés az általa nagyra becsült hegedűművészek előtt is. A szonátákban a legmagasabb szintű hegedűtechnika jelenik meg, s mindegyik reflektál az adott virtuóz egyéni stílusára. Az első szonátát természetesen Szigetinek címezte a szerző. Az ünnepélyes nyitótétel után szövényes fugato következik, majd egy tréfás tétel után mutatós finálé zárja a művet. A második darabot a szerző barátja, Jacques Thibaud kapta. A műben megszólal egy Bach-idézet, majd megidéződik a melankólia, az árnyékok tánca és a fúriák világa. A harmadik, „balladának” nevezett művet a román George Enescunak dedikálta Ysaÿe. Az ennek megfelelően közép-európai hangulatot árasztó szonáta egyetlen tétele egy lassabb és egy gyorsabb szakaszból épül fel. A Fritz Kreislernek szóló negyedik szonáta a barokk korra jellemző stilizált tánc tételeket vonultat fel, úgymint allemande és sarabande. A G-dúr szonátát saját kvartettjének másik hegedűse, Mathieu Crickboom számára írta a szerző: egy hajnalt ábrázoló és egy rusztikus táncot idéző tételből áll. Végül a záródarab címzettje a spanyol Manuel Quiroga. Az ibériai karaktert az egyetlen tétel habanerastílusba biztosítja. Ysaÿe hat szonátáját ezúttal hat tehetséges művész nő szólaltatja meg.

JANUÁR 11.
VASÁRNAP 19.30
ZENEAKADÉMIA
NAGYTEREM

DVOŘÁK

a-moll hegedűverseny, op. 53
Pusker Júlia

BARTÓK

Szólószonáta hegedűre,
SZ. 117, BB 124
Kelemen Barnabás

LALO

Spanyol szimfónia, op. 21
Baráti Kristóf

Közreműködik:
Concerto Budapest
Vezényel:
Keller András

PUSKER JÚLIA © Csibi Szilvia

VILLÁMOKOSÍTÓ

1. Dvořák több ponton rendhagyó versenyműve magán viseli az egy évvel korábban született Szláv táncok vonásait is.
2. Bartók utolsó befejezett művét, a négytétéles szólószonátát a legendás hegedűművész, Yehudi Menuhin rendelte a szerzőtől 1944-ben.
3. Az 1875-ös Spanyol szimfónia nevével ellentétben inkább hegedűverseny, hiszen a zenekar élén egy szólóhegedűs áll.

Cseh, magyar és spanyol zenével, vagyis igazi nemzetközi zenei kavalkáddal zárul A Hegedű Ünnepe. A műsor elején a fináléjában még a *Szláv táncokkal* is rokonságot mutató Dvořák-hegedűverseny szólal meg, amely – Schumann, Brahms és Bruch versenyműveihez hasonlóan – annak a Joachim Józsefnek készült, aki rendhagyó húzásai miatt nem volt hajlandó eljátszani a darabot. Szokatlan volt például, hogy a nyitótétel zenekari bevezetőjét egészen rövidre komponálta a szerző, továbbá az sem volt még bevett gyakorlat, hogy az első két tétel között nincs szünet. A cseh ízű fináléről nem is beszélve... A szimfonikus mű után szólódarab következik: Bartók, aki Bach híres *Chaconne*-ját vette alapul szólószonátájának első, *Tempo di ciaccona* feliratú tételéhez. Utolsó befejezett művét Yehudi Menuhin rendelte és mutatta be. A szonáta második tétele összetett, de jól követhető fuga, majd szellős szövésű, derűs lassú tétel következik *Melódia* címmel. A művet perpetuum mobile-szerű finálé zárja. Egészen más világot idéz a spanyol származású francia Édouard Lalo, aki 1874-ben hallotta Pablo de Sarasate 1. hegedűversenyét a szerző szólójával, és azonnal spanyol fűszerezésű mű írásába fogott. (A címben található „spanyol” szó tehát egyszerre tiszteleg Sarasate nemzetisége és a szerző saját származása előtt.) A mérsékelt tempójú nyitótételben jellegzetes spanyol ritmusok jelennek meg. Scherzando következik, amely ezúttal sebes spanyol keringő, még pontosabban seguidilla, melyet a *Carmen*-ből mindenki jól ismerhet. Az utólag beszúrt középső tétel az *Intermezzo* nevet viseli, valójában újabb, ezúttal visszafogottabb iramú scherzo. Ezt követi a mű lassú tétele: fülledt és romantikus zene, amelyben a sötét és lélekbe markoló tónus dominál. Végül rondófinálé zárja a szimfónia-versenyművet, amelyben a zenekar huncutul megvárakoztatja a hallgatóságot, mielőtt végre belépne a szólista.

Műismertetők: **Mona Dániel**

Concerto Violin Festival

SATURDAY 10 JANUARY LISZT ACADEMY

11 am / GRAND HALL
HUBAY Violin Concerto No. 3
Ernő Kállai
BRUCH Double Concerto
Amira Abouzahra, Mariam Abouzahra
SIBELIUS Violin Concerto
Kristóf Baráti
Saint Stephen Philharmonic
Conductor Barnabás Kelemen

SUNDAY 11 JANUARY LISZT ACADEMY

11 am / GRAND HALL
BARBER Violin Concerto, Op. 14
Mariam Abouzahra
YSAÏE Solo Sonata
 for two Violins, Op. posth.
Amira Abouzahra,
Mariam Abouzahra
BRAHMS Double Concerto
Ádám Banda violin
Dóra Kokas cello
MAV Symphony Orchestra
Conductor Maxim Rysanov

1 pm / CUPOLA HALL
TELEMANN Solo Sonatas
 With the Young Talents
 of the Liszt Academy
Gábor Nagy
Lin Xi
Ilona Lottenbach

FRIDAY 9 JANUARY BMC

6 pm / GRAND HALL
MOZART
 Violin Concerto in G major I - II - III
Gábor Nagy
Lin Xi
Ilona Lottenbach
 Violin Concerto in D major
Gáspár Kelemen
 Violin Concerto in A major
Júlia Pusker
Budapest Strings
(János Pilz concertmaster)

8 pm / GRAND HALL
J. S. BACH Violin Concerto
 in A minor, BWV 1041
 Violin Concerto in E major,
 BWV 1042
Kristóf Baráti
 Double Violin Concerto
 in D minor, BWV 1043
András Keller
Kristóf Baráti
Camerata Pelsonore
(artistic director
Mikola Roman)
Muzsikás Ensemble

3 pm / SOLTÍ HALL
SCHUBERT Quartet in D minor
 "Death and the Maiden"
SCHUBERT Quintet in C major
Keller Quartet
(András Keller,
Zsófia Környei violin,
Máté Szűcs viola,
László Fenyő cello)
Dóra Kokas cello

6 pm / SOLTÍ HALL
VIVALDI The Four Seasons as a
 Melodrama
Katalin Kokas,
Maya Kasprzak,
Daniel Matejca violin
Előd Soós viola
Dóra Kokas cello
Zsolt Fejérvári doublebass
Fanni Edőcs cembalo
Márton Nagy baroque guitar
Hanna Kelemen narrator

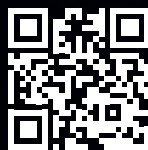
7.30 pm / GRAND HALL
MENDELSSOHN Violin Concerto
 in E minor, Op. 64
Gáspár Kelemen
MIHÁLY Violin Concerto, Op. 6
Barnabás Kelemen
TCHAIKOVSKY Violin Concerto
 in D major, Op. 35
Katalin Kokas
Concerto Budapest
Conductor András Keller

3 pm / GRAND HALL
BRAHMS Violin Concerto
 in D major, Op. 77
Teo Gertler
 Beethoven Violin Concerto
 in D major, Op. 61
Amira Abouzahra
Concerto Budapest
Conductor András Keller

6 pm / CUPOLA HALL
YSAÏE Six Sonatas for Solo
 Violin, Op. 27
Júlia Pusker
Miranda Liu
Maya Kasprzak
Amira Abouzahra
Mariam Abouzahra
Haruka Nagao

7.30 pm / GRAND HALL
DVOŘÁK Violin Concerto
 in A minor
Júlia Pusker
BARTÓK Solo Sonata for Violin
Barnabás Kelemen
LALO Symphonie espagnole
Kristóf Baráti
Concerto Budapest
Conductor András Keller

concerto
BUDAPEST

🌐 concertobudapest.hu 📷 [concertobudapest](https://www.instagram.com/concertobudapest) 📘 [concerto_budapest](https://www.facebook.com/concerto_budapest)

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

DEMJÁN SÁNDOR
ALAPÍTVÁNY

A Hegedű Ünnep

Művészeti vezető:

Keller András

2026. január 9. / péntek

BMC

január 10–11. / szombat, vasárnap

ZENEAKADÉMIA

Mozart | J. S. Bach | Hubay | Bruch
Sibelius | Schubert | Vivaldi
Mendelssohn | Csajkovszkij | Nádor
Barber | Ysaÿe | Brahms | Beethoven
Dvořák | Bartók | Lalo

concerto
BUDAPEST